

LA JOIA ESSENCIAL DE L'EVANGELI

Bon dia a tothom! Buenos días a todos!

El Grup Sant Jordi, i els Equips de Pastoral Política i Comunicació, organitzadors d'aquesta Jornada, desitgen que totes les persones que ens acompanyeu, sobretot els que veniu de lluny (los que habéis venido de lejos) us sentiu acollits (os sintáis acogidos) i que, al mateix temps us sigui profitosa aquesta Jornada de Reflexió i de Comunicació a l'entorn d'aquesta joia de l'Evangelí, que proclama el Papa Francesco i que és la joia essencial per a un cristià.

Des del primer minut d'aquesta trobada planeja sobre la sala, sobre tots els reunits, la memòria de tres persones que ja no són entre nosaltres i que enyorem intensament. Ens referim, evidentment, al bisbe Joan Carrera, creador i animador àulic del nostre Grup Sant Jordi, i present no solament en el record, sinó en la seva fructífera acció: la prova n'és aquesta desena edició de la Jornada. Ens referim també a Albert Manent, persona d'immensa cultura humanística, capdavanter de moltes causes de defensa i promoció de la nació catalana, ment clara i inspiradora perenne dels membres d'aquest Grup. I evoquem, a més a Oriol Tàtaret, participant fidel d'aquestes Jornades i expert en drets fonamentals dels pobles, en aquest moment tan reivindicats pel poble de Catalunya.

Recordem-los, doncs, a tots tres, tot creient que ja gaudeixen d'aquella joia que nosaltres no podem de cap manera descriure, perquè ens manquen idees, i imaginació, i paraules. I sabent també que ells mantenen la seva tàcita presència aquí, en aquesta desena convocatòria de la Jornada. (Us demano per a ells un càlid aplaudiment).

++++++

A la Jornada d'avui, per tant, parlarem, dialogarem, debatrem sobre la joia, sobre l'alegria de l'esperit dels qui continuem transitant els difícils camins de la Terra, amb l'anhel de poder gaudir de la joia de l'Evangeli, com a preludi d'una joia situada en un més enllà i embolcallada pel misteri.

En concret, aquest matí, com consta en el programa que se us ha repartit, els ponents Emili Turú i Lucía Caram exposaran les seves consideracions sobre La transformació de l'Església per l'alegria, i sobre La transformació del Món per l'alegria.

I a la tarda escoltarem les veus de Juan Rubio, periodista i director de la prestigiosa revista Vida Nueva. D' Arturo San Agustín, també periodista i autor del llibre "Un perro verde entre los jóvenes del Papa". De Montserrat Viñas, abadessa del monestir de Sant Benet a Montserrat. I de Joan Godayol, bisbe emèrit d'Ayaviri al Perú.

+++++

Bé. He de confessar que d'antuvi he acudit al Diccionari de la Llengua Catalana per comprovar amb exactitud el sentit de les paraules clau de la jornada d'avui. Pompeu Fabra m'ha il·lustrat molt bé. Resulta que el mot alegria designa "un sentiment de plaer que neix generalment d'una viva satisfacció d'ànima i es manifesta en signes exteriors". El gran Pompeu Fabra m'ha revelat també que la paraula joia implica un grau més intens que el de la mera alegria, perquè joia equival –diu Fabra– "a una gran alegria, a una viva impressió de plaer".

Ara deu fer un any que el Papa Francesco comunicà als creients cristians de tot el planeta el seu missatge sobre l'Evangeli de Jesús en el món actual, en una exhortació titulada "*Evangelii Gaudium*". Es tracta d'un escrit que el professor de Filosofia, Josep Maria Esquirol –membre del Grup Sant Jordi– qualifica com "un tot sense sistema, sense dogmatisme, com un tot confegit no des de la coherència, sinó des de l'impuls de la fe, de l'esperit". O també –segueix dient Esquirol– com la

possibilitat de renovar la missió evangelitzadora i les dinàmiques de l'Església... Tot plegat –conclou- depèn de l'impuls de l'alegria essencial”.

Aquesta Exhortació, *“La joia de l’Evangeli”* (així es tradueix en català), s’enceta amb dos textos de gran vibració cristiana. Els llegirem perquè tots dos resulten ben adients per emmarcar les nostres reflexions del dia d’avui. El primer diu:

“La joia de l’Evangeli omple el cor i la vida entera d’aquells que es troben amb Jesús. Els qui es deixen salvar per ell són alliberats del pecat, de la tristesa, del buit interior, de l’aïllament. Amb Jesucrist sempre neix i reneix la joia”.

I el segon text, que contempla amb realisme allò que està succeint a les societats occidentals, constata el següent:

“El gran risc del món actual, amb la seva múltiple i aclaparadora oferta de consum, és una tristesa individualista que brota del cor còmode i avar, de la recerca malaltissa de plaers superficials, de la consciència isolada. Quan la vida interior es tanca en els propis interessos, ja no hi ha espai per als altres, ja no hi entren els pobres, ja no s’hi escolta la veu de Déu, ja no s’hi gaudeix de la dolça alegria del seu amor, ja no glateix l’entusiasme per fer el bé”.

Malgrat que sempre estem atents a paraules que alimenten l’esperit, com les del Papa Francesco, no podem deixar de constatar, d’altra banda, que les coses humanes també produeixen plaers interiors, plaers no únicament materials. A la Humanitat, la mera existència d’homes i dones de tantes i tan variades civilitzacions, races, cultures, religions i estils de vida produeix un veritable goig. Malgrat guerres, catàstrofes i brutalitats incomprensibles, la Terra, en aquelles hores en què un sol escalfa l’ànima, esdevé una immensa exposició de realitats humanes, de persones concretes amb enormes possibilitats de portar una vida plena i d’evolucionar cap a estadis més elevats de l’esperit.

Em sembla que, per la nostra mateixa condició de cristians, ens hem d’apuntar a la gran causa en marxa: la causa del creixement de l’humanisme al Món, que és la causa de l’increment progressiu de

l'esperança en l'home i en la seva capacitat de dominar plenament la Terra. Cosa que significa, per una banda, respectar la vida del planeta que ens acull i, per altra banda, implantar un estil cada vegada més satisfactori de convivència entre tots els humans.

Però, atenció!, apel·lant a aquesta necessitat de fer avançar l'humanisme, crec que no m'aparto del gran objectiu evangèlic de la implantació del Regne de Déu. Per a molts cristians –espero que en aquesta sala també n'hi hagi-, el Regne de Déu que hem d'anar construint consisteix en un progrés constant de l'esperit en les persones i en les seves relacions. És a dir, que el Regne de Déu i el progrés espiritual humà no es contradiuen en absolut. Aquestes dues dinàmiques són paral·leles. Més encara, són coincidents.

Però tornem a reprendre el fil d'aquesta jornada. Hem de concloure, doncs, que les realitats humanes, que cada dia ens trobem, donen o poden donar alegria, joia, goig. Fem-ho palès, a mode d'exemple, en tres pinzellades: El goig que desprenen les bel·leses femenines de qualsevol raça de les que omplen la Terra. O la joia que ens envaeix en la contemplació de paisatges increïbles de qualsevol Continent. O l'alegria que esclata en el retrobament d'uns amics dels que la distància física ens havia imposat l'absència.

Tanmateix, cal reconèixer que en hores de posta d'aquest sol de l'ànima, la Humanitat, les persones concretes d'aquesta Humanitat, nosaltres mateixos, ens debatем sovint en l'angoixa, en la soledat, en l'aparent incongruència de la mort. És l'angoixa que ens descrivia el filòsof francès Albert Camus en els anys posteriors a la Segona Guerra mundial. Escoltem què li diu Camus a Gabriel Marcel, el seu col·lega creient:

“El món en què visc em repugna, però em sento solidari dels homes que hi pateixen. Hi ha ambicions que no són les meves, i no em trobaria bé si hagués de seguir el meu camí tot recolzant-me en els minsos privilegis reservats a aquells que es troben bé en aquest món”.

En contraposició a aquestes angories inherents a la condició humana, hem esmentat abans la joia que es desprèn de certes realitats palpables de la Terra. Tanmateix –i ara fem un salt qualitatiu-, existeix una joia més

profunda i més capaç d'inundar l'esperit. Una joia que potser els mateixos cristians sovint tenim oblidada i que, per això mateix, ni tan sols busquem. És la joia que anuncia el Papa Francesco a *Evangelii Gaudium*, la que ell mateix sent quan evoca el profeta Isaïes en aquells passatges en què s'adreça al Messies esperat, saludant-lo amb goig i amb aquestes paraules: "El poble que va les fosques veu una gran llum. Sí, heu multiplicat la joia de la gent i heu fet créixer el goig. S'alegren a la vostra presència"(Isaïes 9,2). I per si això fos encara poc, Isaïes convoca la creació sencera a participar de la joia de la vinguda del Messies, i escriu:

"Cels, clameu joiosos; celebra-ho, terra

Esclateu, muntanyes, en crits d'alegria" (Isaïes 49,13)

Francesco recorda també que a l'Evangeli de Lluc, i ja abans de la naixença de Jesús, ens trobem amb els esclats d'alegria de la jove mare que l'ha d'infantar: "La meva ànima magnifica el Senyor, i el meu esperit exulta en Déu, salvador meu"(Lc 1,47)

Francesco ressalta, alhora, el fet que el propi Jesús s'entusiasmà, s'omplí d'alegria en l'Esperit Sant, i exclamà: "Us dono gràcies, Pare, Senyor del Cel i de la Terra, perquè heu amagat aquestes coses als savis i als entesos, i les heu revelades als senzills". I Jesús mateix afirma que el seu missatge és font de gaubança: "Us he dit aquestes coses perquè la meva joia estigui en vosaltres, i la vostra joia sigui completa"(Jn 15,11)

Isaïes exulta, Maria exulta, Jesús exulta, els apòstols exulten en veure Jesús ressuscitat. I nosaltres? Nosaltres, els cristians, des del baptisme tenim la capacitat interior de viure aquesta exultació i de comunicar-la a altres persones.

Aquesta exultació l'explica molt bé Carlo Maria Martini, cardenal que fou i arquebisbe de Milano. Diu Martini: "L'exultació és l'estat d'ànim d'aquell qui, enfront d'un esdeveniment imprevist o inesperat però joiós, se sent tret fora de sí i experimenta en el més íntim de si mateix un profund sentiment de joia". I afegeix Martini (fixem-nos-hi bé) en clau cristiana: "És sobretot la joia de ser el que som, perquè l'Esperit que és en

nosaltres ens manifesta l'amor del Pare, perquè la caritat de Déu ha estat vessada en els nostres cors".

La joia de què parla Carlo Maria Martini és la que busca qualsevol cristià conscient, és la que desitgem que presideixi la nostra vida des de la infantesa fins a la vellesa. És la que ens podem guanyar cada dia, en hores de feina o de lleure, a base d'esforç, de constància i –cal que ho diguem- i també amb el concurs imprescindible de l'oració, que sovint s'encén com un foc al fons de l'ànima de cada cristià.

I acabo. La Jornada d'avui ens pot servir per aprendre una mica més a gaudir de la joia de què parla Francesco, ens pot ajudar a saber exultar, cadascú partint des del seu interior, allà on hi té un refugi, sempre que l'acollim, l'Esperit de Jesús.